

QUÆSTIO V.

Quare iste nobilis vir dans sua talenta servis, imponit eis, ut illis negotientur, donec ipse veniat?

28. Datis talentis ait Dominus suis servis: Negotiamini donec veniam; in quo duo notanda sunt. Et primo, mandat eis Dominus: Negotiamini; denotans, quod boni servi semper sint in perpetuo negotio, studio, ac labore suae salutis, ut in tali negotio nunquam quiescant, ac otio se tradant. Ait Paulus de se ad Philipp. 3. n. 12. Sequor autem si quomodo comprehendam, in quo & comprehensus sum à Christo Jesu. Illud verbum, Sequor, ex Græco juxta D. Chrysostom. ac Theophylact. idem est ac Persequor, Ut cum fugientia sequimur, quæ capere maxime cupimus, nec per leve momentum desistimus donec capiamus, sic erat Paulus in negotio salutis; & subdit: Si quo modo comprehendam, in quo & comprehensus sum à Christo Jesu. Explicat D. Thomas, Oecumenius. In quo à Christo Jesu apprehensus, ordinatus, ac dispositus sum, ut nunquam quiescam, sed continuo sum in perpetuis laboribus, per carceres, vincula, naufragia, flagella, per famem, & esuriam; ad hæc omnia Apostolus se objicit, ut apprehendat salutis bravium, ne per unum instans quiescens. Ex Chrysostom. Theophylactus: Non dixit Apostolus, curro, sed persequor; Quis persequitur, scilicet quanta contentione persequatur: neminem aspiciet, quosvis impeditentes magno impetu abjicit, mentem, & oculum, & robur, & animum, & corpus in unum contrahit, ac aliud nihil, nisi ad solum bravium intendens. Tanto fervore ferebatur Paulus ad salutis bravium, inter tot, ac tantos labores, ac ærumnas, ut nec animo, nec mente, corpore, ac oculis ad aliud attenderet nisi ad ipsum comprehendendum.

29. Et secundo ait Dominus: Negotiamini donec veniam: Nempe ad iudicium, ut de talentis, ac donis datis accipiam rationem, & quantum unusquisque cum eis est operatus, ac lucratus. Hinc monet Jacobus Apostolus in sua Canonica c. 2. n. 12. Sic loquimini, & sic facite sicut per legem libertatis, incipiente iudicari: & ait, iudicari, ut explicat Caietanus: sicut iudicandi, & ait: per legem libertatis. Nam sicut lex vetus erat servitutis, ita lex Evangelica, lex libertatis, ac gratiæ; ac proinde cogitet homo, ut Christianus, ac filius legis gratiæ, in qua tot, & tanta dona sunt accepta. Moyses maxime deplorabat miseram sortem sui populi antiqui de oblivione hujus iudicii. De illo peccante dicens: Gens absque consilio est, & absque prudentia. Diuina sapientia, ac intellexerunt, & novissima providerent, Deuter. 32. n. 28. Etenim si illud novissimum iudicium cogitarent, ac providerent, à peccatis omnino cessarent, quanto magis debent ab illis cessare Christiani, cum nunc in lege gratiæ tot, & tanta dona accipiant. Tercio maxime pondera, quod ait Textus,

quod iste homo vocatis servis suis dedit eis decem mnas; & ait ad illos: negotiamini dum venio: simul eis dat talenta, & rationem de eis reddendam in iudicio proponit; Aliter se habet Dominus cum Petro qui ei tradidit Ecclesiæ regimen, dicens: Pasce agnos meos, pasce oves meas. Joan. 21. n. 17. non tamen adjecit: donec venio. Nec ei explicat, quod talibus ovibus commissis postulanda sit ratio. Et cur in tradendis talentis exprimitur memoria de futuro iudicio: in committendis autem ovibus nulla apponitur mentio de venturo iudice ad inquirenda unuscujusque facta: Per talenta juxta D. Hieron. D. Paschas. D. Gregor. Interlineal. Lyran. Abulens. quos citavi tom. 4. cap. 52. q. 1. n. 8. intelliguntur dona naturalia, præclarum ingenium, felix memoria, firma sanitas, corporis robor, prudentia, industria, ac eloquentia; quæ dantur à natura absque voluntatis interventu; at oves fideles pascenda, non committuntur, nec dantur, nisi volenti, & consentienti; si ergo Petro dum munus pasceendarum ovium traditur, illi aperiretur rigorosum examen de illis in extremo iudicio, tam ponderosum onus maxime formidaret, ac forsitan recusaret humiliter supplicans, ut ab illo liberaretur: ergo ut libens acquiescat, pro tunc diffimulandus fuit rigor venturi iudicii. Hæc moraliter diximus, ut inde quisquis sapiens, & prudens, quam timendum sit rigorosum iudicium, quo ecclesiarum pastores de ovibus sibi traditis sint examinandi, sciat. Accipe D. Chrysof. apud Catenam D. Thomæ ad c. 10. Matth. & ait: Primum Ecclesiæ concupiscere, nec iustum, nec utile: nullus sapiens vult viro se subicere servituti, & periculo tali, ut de ratione pro omni ecclesia, nisi forte, qui non timet Dei iudicium. Expende ultima verba maxime formidanda. Ubi est timor Dei à tanto jugo subterfugitur.

Joan. 21.
D. Hieron.
D. Paschas.
D. Gregor.
Interlin.
Lyran.
Abulens.

Pastores maxime timendum rationem de suis ovibus reddendam.

D. Chrysof.

Luc. 19. n. 14. Cives autem ejus oderant eum, & miserunt legationem post illum dicentes: Nolumus hunc regnare super nos.

Num. 15. Et factum est, ut rediret accepto regno, & iussit vocare servos, quibus dedit pecuniam, ut sciret quantum unusquisque negotiatus est.

VERSIONES.

Syrus, n. 14. Filii ejus civitatis miserunt legatos.
Arabicus. Miserunt post vestigia ejus nuntios.
Persicus. Post eum epistolam miserunt.
Vatablus. Nolumus eum regnare in nobis.
Ethiopic. n. 15. Iussit ut adducerent servos, ut cognosceret quomodo negotiati essent.

Syrus

QUÆSTIO VI.

Quare tam pertinaciter cives dicunt: quod nolumus virum hunc nobilem regnare super eos?

Syrus. Quibus dedit argentum, ut cognosceret, quid unumquodque sciret.
Arabicus. Cum accepisset regnum, & reversus fuisset.
Vatablus. Negotiando confecerunt.
Persicus. Redderent rationem pecuniæ, quam acceperant quæstus gratia.

EXPOSITIO II.

31. Cives autem: seu ut habet Syrus: filii civitatis ejus: scilicet Judæi, ut tenet communis interpretum Senatus, qui erant ejus patricii, cognati, ac ejusdem nationis eum eo; sic sæpe contingit, ut tui te oppugnent, & insurgant contra te: Filii matris mee pugnaverunt contra me. Cantic. oderant eum: Odium, quod in animo conceperat multis injuriis, blasphemis, ac aliis signis ostenderunt: postquam enim Christus Dominus è civitate Jerosolyma abiit in regionem longinquam, nempe, caelum per Ascensionem; Judæi qui oderant eum miserunt legationem post illum: hoc est, fecerunt multas protestationes, consilia, & acclamationes ad Pilatum, & populum, Matth. 28. n. 12. & actor. 5. n. 34. Sicque miserunt in Damascum Saulum cum Epistolis, ut omnes in Christum credentes comprehenderet: Nolumus hunc regnare super nos: Post Christi ascensionem Judæi omnibus viribus conati sunt fidem Catholicam destrueret, & iesus nomen exterminare, in quo incepit Christi regnum, quod complebitur, ac manifestabitur in fine mundi.

32. Factum est autem, ut rediret accepto regno: Arabicus: Cum accepisset regnum & reversus fuisset: Accepto celesti regno à Deo Patre, cum rediret in fine, nempe, mundi ad iudicium, ut exponunt D. Augustinus lib. 2. quæstionum Evangelic. cap. 46. Titus, Euthym. Beda, Albertus Magnus. Iussit vocare servos suos: per Angelos, nempe, 1. Thesal. 4. n. 15. Ipse Dominus in iussu, & voce Archangelorum, & in tuba Dei descendens de caelo: Vocans, ut explicat D. Hieronymus: Surgite, venite ad iudicium: Ut sciret quantum quisque negotiatus est: Sciant, sciant homines, quod exacte reddidit rationem de his quæ egerunt in via mandatorum Dei. ac in negotio suæ salutis, quod ordinatum, ac dispositum est à Deo ex alta sua justitia, & infinita misericordia, ut reprimerentur homines à malo; quia ut ait D. Augustin quæst. 39. ex 2 parte in novum Test. Qui non arguit, quem potest delinquenti præstat fomitem.

D. August.
Titus.
Beda.
Euthym.
Alb. mag.
Thesal. 4.
D. Hieron.

D. August.
Prelatus non timens delinquentem.

Sensum literalem jam dixi in expositione, quia Judæi JESUM-CHRISTUM verum Regem, ac Messiam promissum in lege, noluerunt recipere, sed oderunt persequendo usque ad mortem, & dicunt: Nolumus hunc regnare super nos. Non moventur ratione, & jure, sed prævia voluntate, ac affectu, quia iniqui ut licentiosè absque freno agant, voluntas est eis pro ratione, & lege. Vide supra Marc. 6. n. 9. & 10.

33. Iniquus pro lege, ac jure est voluntarius.

Moralem sensum persequamur Dixerunt: Nolumus hunc regnare super nos & oderant: & unde tantum odium excitatum, & commotum est contra nobilissimum ac justissimum principem: quia cum in illa civitate amplissima essent multi, ille tantum suam pecuniam dedit decem, quia illos bonos, ac bene meritos judicavit, ut dicitur Matth. 15. n. 14. Dedit secundum propriam virtutem: Ac proinde, ut bonus princeps bonos ad munera eligit, & ut bonus princeps malos rejicit; Inde impii ex sua nequitia, ac incapacitate sumentum odii contra justissimum principem excitant. Percusso Philisthæo præcinebant mulieres ex universis urbibus: Percussit Saül mille, & David decem millia; Iratus est Saül nimis, & displicuit in oculis ejus sermo iste: 1. Reg. 18. n. 8. Ait Petrus Damianus alibi à me datus: Iratus invidet Saül fastas mulierum acclamationes, non vero generosam juvenis virtutem.

34. Indigni doli sunt illi, qui non est.

Math. 15.

1. Reg. 18.

Damian.

Ait Paulus monens Thessalon. 1. cap. 5. n. 12. Rogamus vos fratres, ut noveritis eos, qui laborant inter vos, & præsumunt vobis: ut agnoscant cum multa reverentia, & veneratione eos qui laborant, & præsumunt, sane iustum, & Sanctum est, ut qui laborat, præsideat; At vero ille, qui non laborat, præesse velle, res indignissima, & execrabilis; & statim subdit Apostolus seq. n. 13: Pacem habete cum eis: Insigniter, ac peculiariter commendat Apostolus, ut subditi cum suis præfectis, habeant pacem, quia frequenter subditi indignantur, ac murmurant de suis superioribus, cum juxta eorum beneplacitum res non disponuntur, nec munera distribuunt; vel si aliquando eorum malè facta arguant, & reprehendant. D. Anselmus ibi ait pulchre: obviae Apostolus pervertisit eorum, qui dum pro culpis suis increpantur, aut verberantur, seu rejiciuntur, pacem, quam cum prælati suis habebant, abjiciunt, ac discordias, & murmuraciones faciunt.

De bene actis Superiorum murmurant subditi.

D. Anselm.

Cum bene sciret Apostolus hanc murmuracionis pestem frequenter vagari per subditos, dum superioris facta pungunt; iterum de hac re sermonem instituit ad Titum 3. n. 1. Admonet illos principibus, & potestatibus subditos esse, dicto obedire, ad omne opus bonum paratos esse, neminem blasphemare. Hoc est, quod cum Apostolus Titum exhortatur, ut suos subditos admoneat, quod sint obedientes,

36.

Malus malus de Superioribus obloquitur.

